

— Zares dobra pesem, ki jo človek bere dvakrat in desetkrat, pa je je vselej vesel — to je biser, to je dar božji — zato pa tako redka. — Vsledtega bi marsikdo, ki ima dar in zmisel za leposlovje, utegnil biti dober prozaist — dočim v pesmi ne bo nikdar prišel do praga onega hrama, kjer je zlati dom visokoletnih pegazov. Zato pa je potreba posvečati več ljubezni, več studija — poeziji-prozi.

Prvo vprašanje stavimo še: kaj naj piše začetnik prozaist? — Pred menoj leži pismo, iz katerega zveni lep slog, dosti duhovitosti — in tamkaj vprašuje mlad talent: kaj naj pišem?

Odgovarjam in pravim: Vse! Le zgrabi življenje, kjer — in koderkoli — povsod je interesantno — samo opiši in povej to, kar more vzbujati estetični užitek. Vsak življenjski dogodljaj, vsak vozel in vsako razvozlanje — vse pa nosi v sebi idejo — polno, filozofično resnico. To zadnje pa je zrno, — namreč ideja, misel! Zato oni, ki ima dosti bogastva idej — in misli — ne bo nikdar vprašal: kaj naj pišem? Še preveč ima snovi.

Toda misel imata tudi subi matematičar in slovničar. Pa tadva nista še pesnika. Tudi politiki imajo ideje, visoke in široke — pa niso zato še pesniki. Treba je k ideji obleke — oblike — besede. Potemtakem pride drugo važno vprašanje: Kako naj pišem?

Na to bi morda najbolje odgovoril tako-le: Kakor je komu dano in dodeljeno — če mu je sploh dano — tako naj piše in tako bo pisal do smrti. Ob tem „kako“ pride na dan individualnost, če ni pisatelj le smešni plagiator stila, besedi in porêkel. Francoz dobro pove: le stile c'est l'homme.

Seveda je tudi tu šola potrebna. Drugače ne bi bil zapisal že Aristotel nekaj *ABC* v svoji poetiki v tehle treh besedah: ἡθὴ καὶ πάθος καὶ πράξις: slikanje duševnega razpoloženja, strasti, dejanj — ali notranje in zunanje življenje, to naj diha iz pisane, poetične besede. Če pa hočeš to videti in občutiti — opazuj! Opazuj intenzivno — pa ne kakor fotografski aparat — ampak kakor duša, ki išče vzrokov in zvez, ki sama iz sebe diha v okolico žarke luči in jo razsvetljuje, kateri duši je vsak pojav resničnosti krog nje element, katerega porabi za svoje poslopje poezije, ki ga zida v duši — z domišljijo. Torej opazuj in uživaj najbolj sam z vso dušo — in boš videl, uživali bodo tudi tisti, ki bodo brali. Iz tega opazovanja in uživanja se ti bo rešilo vprašanje po Tvoji individualnosti: kako! Kakor moreš, kakor Tvoj individuuum — Tvoja osebnost narekava — če Ti sploh narekava.

To bodi kratek osnutek — za prozo:
Kaj? Vse. — Kako? Kakor Ti je dano.

F. S. Finžgar.

To in ono.

† Profesor Josip Apih.

V 3. stevilki „Dom in Sveta“ je ostalo v Apihovem živopisu nekaj napak, ki jih tukaj popravljam. V opombi 2. pod črto stoji: „Ne 1885, kakor pravi Glaser.“ Glaser pa

† PROFESOR JOSIP APIH

ima IV., str. 167., letnico 1853, katera je tudi pravilna. Napake pa so v Glaserju in po njem deloma tudi v mojem spisu glede letnic, ki se tičejo razprav, kar sem za prejšnji list prepozno zasledil. Razprava o Velehradu je v „Ljubljanskem Zvonu“ l. 1885. (ne „Zvon“ l. 1877. in tudi ne 1875.). „Plem-

stvo in narodni razvoj“ je v „Ljubljanskem Zvonu“ l. 1887. (Ne „Zvon“ l. 1877.). Spis o židovstvu se nahaja v „Letopisu Matice Slovenske“ l. 1886. in ne v „Ljubljanskem Zvonu“ l. 1885. Razprave: „K zgodovini Popotnika“, „Statistika članov Matice Slovenske“ in „Statistična črtica dijaštva avstrijskih visokih šol“ se nahajajo zaporedoma v „Ljubljanskem Zvonu“ l. 1888., 1889. ter 1890. Nemški spisi, ki so objavljeni v „Österreichisches Jahrbuch“, se glase l. 1890. (str. 79—106): „Die Slovenen und die Märzbevegung von 1848“, l. 1892. (stran 174—208): „Die slovenische Bewegung im Frühjahr und Vorkommer 1848“, l. 1894.: „Die Slovenen und der constituirende Reichstag 1848/49“, l. 1896.: „Die Slovenen und das österreichische Verfassungswerk von 1848/49.“ Spis v „Letopisu Matice Slovenske“ l. 1890. (ne 1892.) se glasi: „Deželni stanovni kranjski od 1818—1847.“ Razprave o ustanovitvi narodne šole na Slovenskem so objavljene v „Letopisu Matice Slovenske“ l. 1894. in 1895. V „Izv. M. K.“ II. je spis: „K zgodovini novomeški v 18. veku.“ (Ne 8. veku.) Končno naj še popravim, da je Apih maturiral 1. avgusta l. 1872. in ne 1. julija.

Dr. Fr. Kotnik.

Helena Keller.

Lansko leto umrli pisatelj-humorist, slavni Mark Twain, je rekel nekoč: „Dve največji čudi 19. stoletja sta Napoleon I. in Helena Keller.“

Helena Keller, rojena 27. junija 1880 v mestecu Tuscumbia v Alabami (v juž. delu Sev. Amerike), je bila prav zdrava in čvrsta deklica. Z 19 meseci pa jo je huda bolezen vrgla na posteljo in jo pohabila za vedno. Vstala je, toda — slepa, gluha in nema. Njen oče Gašper Keller, bogat stotnik, je iskal dolgo pomoči pri zdravnikih-specialistih, rad bi bil dal vse svoje premoženje. Toda zastoj! Čudežev delati tudi